

Slovo úvodem pro ty, kteří pracovali již s prvním sešitem,
i pro nové zájemce o soubory opakovacích úkolů

Jeden velmi moudrý muž – byl to Jan Amos Komenský – ve svém spise „Didaktika“ vyslovil tuto myšlenku: „Opakování a zkoušky nechť jsou prováděny stále. Jinými slovy: budiž přihlíženo k tomu, aby sama metoda učení sestávala z praktického opakování a zkoušení“ (Didaktika analytická CLXXXV).

V předcházejících staletích, kdy bylo málo knih, a ještě méně dalších pomůcek, se žáci učili hlavně výkladem učitele a své vědomosti opakovali převážně rozhovorem. Dnes nám technika příležitostí k učení i opakování dává nepřeborné množství – ať jde o pomůcky tištěné, promítané nebo počítačové. Vždyť i moderní člověk ví, že mnohé z toho, co se naučil, bez opakování brzy zapomíná.

Učení vyžaduje hodně námahy, ale nemělo by být nudné nebo protivné. A tak, chceme-li si jednak ověřit, co už umíme, jednak si starší vědomosti připomenout, bereme na pomoc různé pomůcky. Nechceme přece své vzdělání zastavit u nejnižší úrovně, ale stále ho prohlubovat a zdokonalovat. Při opakování nám pomáhá i mnoho našich studijních dovedností – např. práce s mapami, náčrtky, obrazy nebo tabulkami a grafy. Náměty a podklady k tomu, abychom si učení ulehčili, „nebiflovali“ odstavce učebnic z paměti, ale opakování bylo také zajímavé nebo zábavné, vám nabízí druhý sešit úkolů – tentokrát z období středověku a raného novověku.

Ještě poznámka k časovému rozdělení dějin – a v souvislosti s ní i sešitů opakovacích úkolů. Je to složitá otázka a není v ní dosud jednoty. Z pohledu vývoje naší země bývá středověk dělen na raný (6.–12. století), vrcholný (13.–15. stol.) a pozdní (16. stol. až konec třicetileté války). V současné době historikové užívají i jiné členění, v němž převládá hledisko podle vývoje nejpokročilejších oblastí Evropy. Středověk tu končí objevením Ameriky (1492) a následující staletí jsou již označována jako raný novověk.

Otázka názvu není podstatná. Stejně ani to, ve kterém ročníku se o těchto obdobích učí. Do souboru úkolů jsou zařazeny události, děje, osoby i jevy (např. kulturní, společenské aj.) obsažené ve všech nebo většině učebnic užívaných v různých typech základních nebo středních škol, vymezené léty asi 500–1648. Terminologii i řazení kapitol lze upravit a také si z nabídnutých úkolů vybírat. Sešit je možné podle okolností používat v průběhu jednoho roku nebo dvou let a pak třeba znovu při souhrnném opakování na závěr dějepisného vyučování. Nejdůležitější je, aby vás náměty pro opakování zaujaly a přispěly k dobrým výsledkům.

Protože Opakování dějin pravěku a starověku bylo učiteli i žáky velmi dobře přijato, věřím, že své poslání splní i tento druhý díl.

Autorka

Obsah 1. části

Období raného středověku	6
Období vrcholného středověku	31
Období pozdního středověku (raného novověku)	61